

Karel Kryl

zpěvák kterého se báli i s tanky

Představ si, že vydáš tak pravdivý track, že ti dá vláda doživotní ban. To se tak nějak stalo Karlu Krylovi v roce 1968.

Když do Československa vtrhly cizí tanky, napsal přes noc virální hit "Bratříčku, zavírej vrátka". Nebyla to jen obyčejná píseň – nesla jasné poselství: něco je hodně špatně.

Nastoupila státní cenzura, zkrátka zákaz vystupovat, nahrávat, zpívat, tvořit. Řekněme úplný ban a šikana od tajné policie navrch. Kryl emigroval za hranice. Odtud pak vysílal do rádia – fungovalo to jako zakázaný zahraniční podcast. Prostě vysílání z exilu.

Lidé doma jeho hudbu tajně kopírovali na kazety a riskovali obrovské problémy, jen aby ho mohli poslouchat. Karel Kryl ukázal, že jeden člověk s kytarou může být silnější než armáda.

*Znáte takhle slova?
Zkuste je spojit s jejich významem!*

1 | SVOBODA PROJEVU

2 | ODVAHA

3 | CENZURA

4 | TOTALITA

5 | PROTEST

6 | PROPAGANDA

7 | DISENT

8 | EMIGRACE

9 | DEMOKRACIE

10 | EXIL

A | zákaz šíření informací

B | říkat svůj názor bez strachu, ale odpovědně

C | schopnost postavit se nespravedlnosti

D | nucený nebo dobrovolný pobyt mimo vlastní zemi

E | vláda lidu, kde občané rozhodují o dění ve státě

F | skupina lidí, kteří nesouhlasí s režimem a otevřeně ho kritizují

G | systém, kde má veškerou moc jedna strana nebo vůdce

H | šíření informací s cílem ovlivnit názory lidí

I | veřejné vyjadřování nesouhlasu

J | odchod z vlasti do jiné země

Pár otázek na konec...

- Když si můžeš vybrat úplně sám/sama, je to vždycky pohodlné?
- Co je pro tebe důležitější – dělat, co chceš, nebo to mít snadné?
- Když za tebe někdo rozhoduje (např. rodiče), je to spíš pohodlí, nebo ztráta svobody?
- Jaký je vztah mezi svobodou a pohodlím?
- Má být svoboda projevu neomezená, nebo má nějaké hranice?
- Co je to odpovědnost a jak souvisí se svobodou projevu?
- Může být cenzura prospěšná? Co třeba za války?

Metodické pokyny

- Nechte děti přečíst krátký příběh Karla Kryla, nebo si jej přečtěte společně.
- Nechte je vyplnit úkol (spojovačku)
- Zeptejte se dětí, co si o příběhu myslí, co je zaujalo, co je jeho hlavním poselstvím? Jaký je vztah svobody, odpovědnosti, pohodlí? Proč je svoboda nepohodlná.
- Otázky projděte buď společně, nebo je nechte děti přečíst a předem si je promyslet.

Řešení spojovčky

1-B | 2-C | 3-A | 4-G | 5-I | 6-H | 7-F | 8-J | 9-E | 10-D

Otázky a jak k nim přistoupit

- *Když si můžeš vybrat úplně sám/sama, je to vždycky pohodlné?*
 - Možnost volby klade na člověka nároky (musí se rozhodovat)
 - Rozhodování může být stresující
- *Co je pro tebe důležitější – dělat, co chceš, nebo to mít snadné?*
 - Přiveďte děti k zamyšlení, proč preferují některou možnost
 - Někdo věří, že je to hloupé, dělat si věci těžší, jiní, že je zbabělé, podřít se nátlaku.
 - Neděláme nakonec všichni občas hlouposti a mnohdy i ze strachu?
- *Když za tebe někdo rozhoduje (např. rodiče), je to spíš pohodlí, nebo ztráta svobody?*
 - Proberte rozdíl mezi vedením (výchovou) a řízením (zbavením svobody)
 - Proberte, jak dobře využít toho, že nám někdo (třeba rodiče) kryje záda? Můžete dělat chyby a učit se tak.
- *Jaký je vztah mezi svobodou a pohodlím?*
 - Zkuste si shrnout, jaký je tedy vztah mezi svobodou a pohodlím. Svoboda může být náročná, poroba a poddanství ale také. Možná záleží na povaze, na životní situaci.
- *Má být svoboda projevu neomezená, nebo má nějaké hranice?*
 - Nemusíme jít k extrémům, jako jsou výhrůžky. Co třeba dezinformace? (Nahlásit falešně, že je ve škole bomba, to přeci není věc svobody projevu ne?)
- *Co je to odpovědnost a jak souvisí se svobodou projevu?*
 - Tím, co říkám, ovlivňuji ostatní. Karel Kryl nám ukázal, jakou mohou mít slova sílu. S tím se ale přeci pojí odpovědnost. Chci lidem lhát, manipulovat je, podvádět?
- *Může být cenzura prospěšná?*
 - Co třeba za války, aby se k nepříteli nedostaly tajné informace? Co zákaz zvedání pravice? Je to cenzura, úcta k obětem 2. světové války, slušnost, nebo nakonec trochu paradoxně obrana svobody samotné?

 Škola snů
Děláme vzdělávací obrazy do škol

*Fajn prostředí pro učitele i děti...
Stačí zajít na www.skolasnu.cz*

Použijte kód: **kryl26**
Prvních 10 zákazníků získá slevu 500 Kč